

Nemzetközi számvitel

7. előadás:

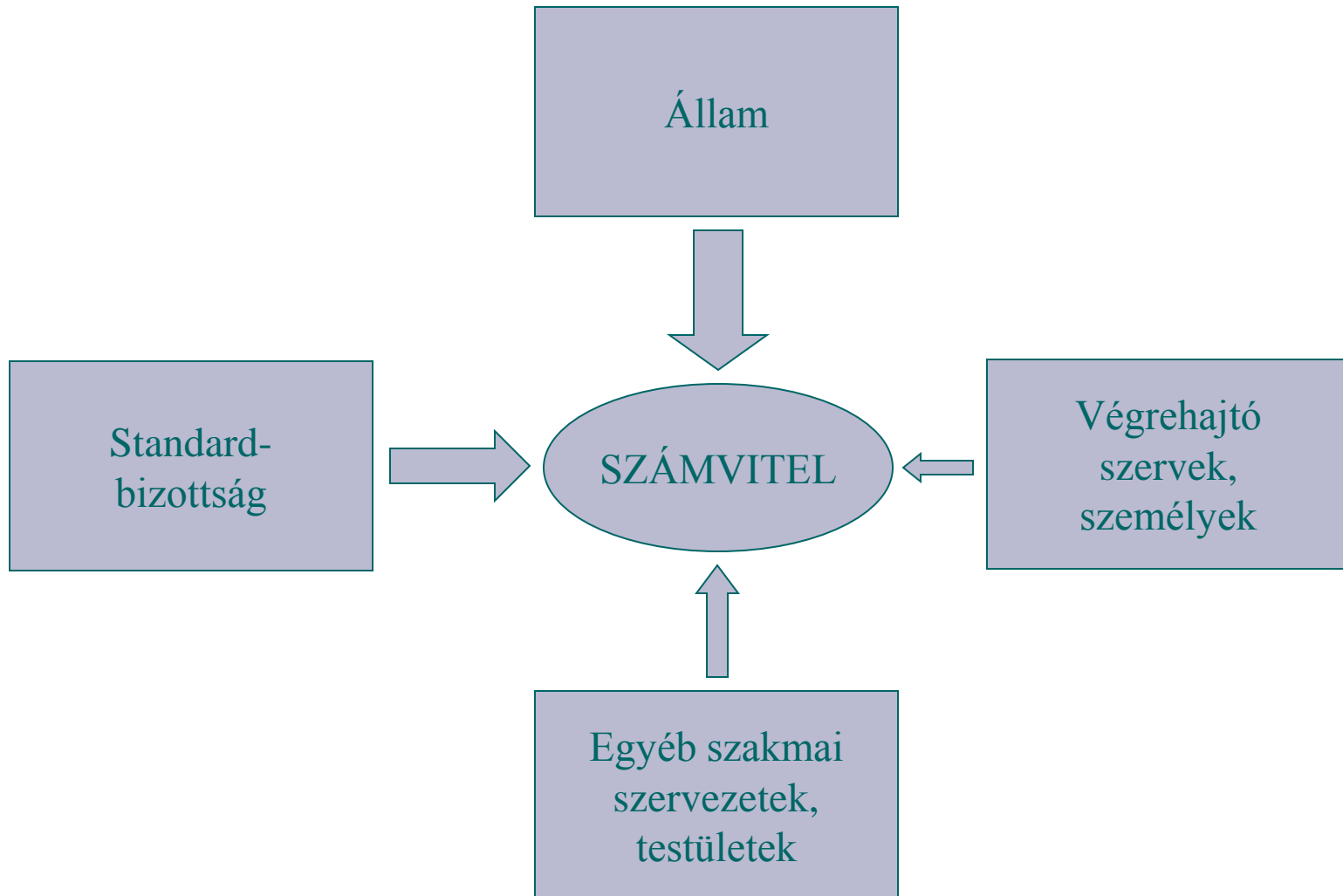
Lehetőségek és korlátok a hazai
számviteli szabályozásban

Lehetőségek és korlátok a hazai számviteli szabályozásban (Miről lesz szó?)

- Hazai számvitel környezete
- Nemzeti standardalkotás
- A számvitel fejlődésének hazai tendenciái, a harmonizáció hatásai

Hazai számvitel környezete

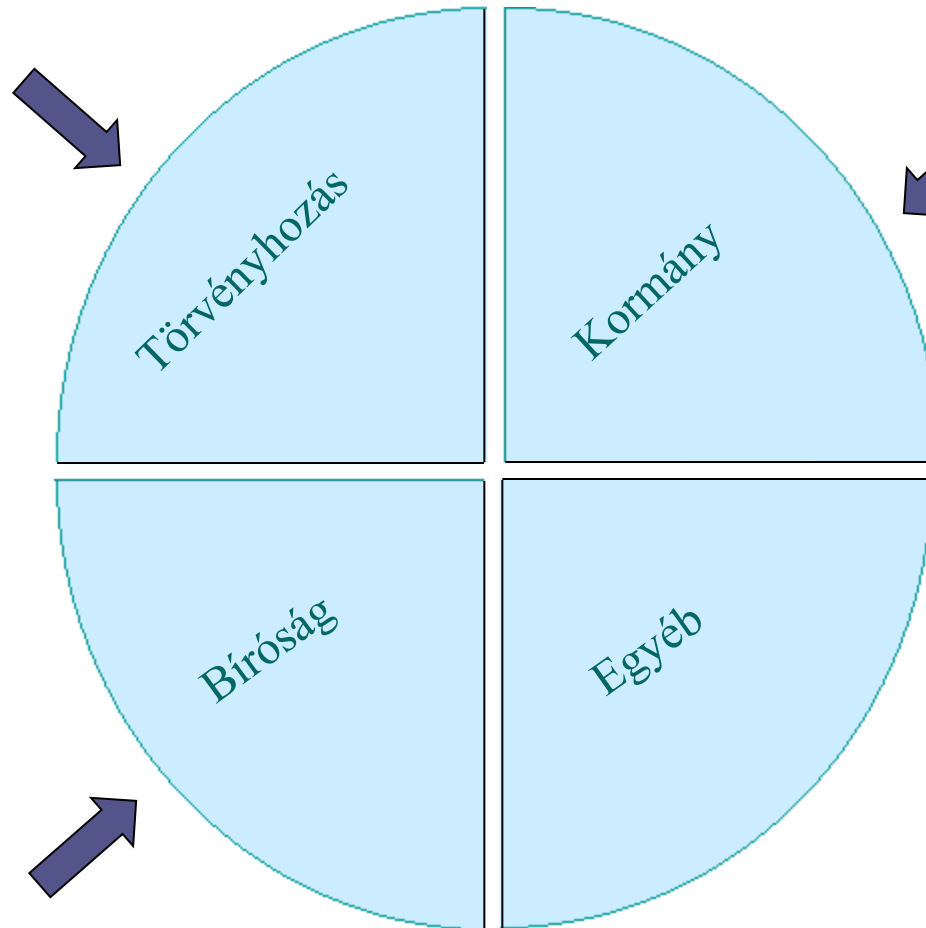
A számvitel környezete

Az állam

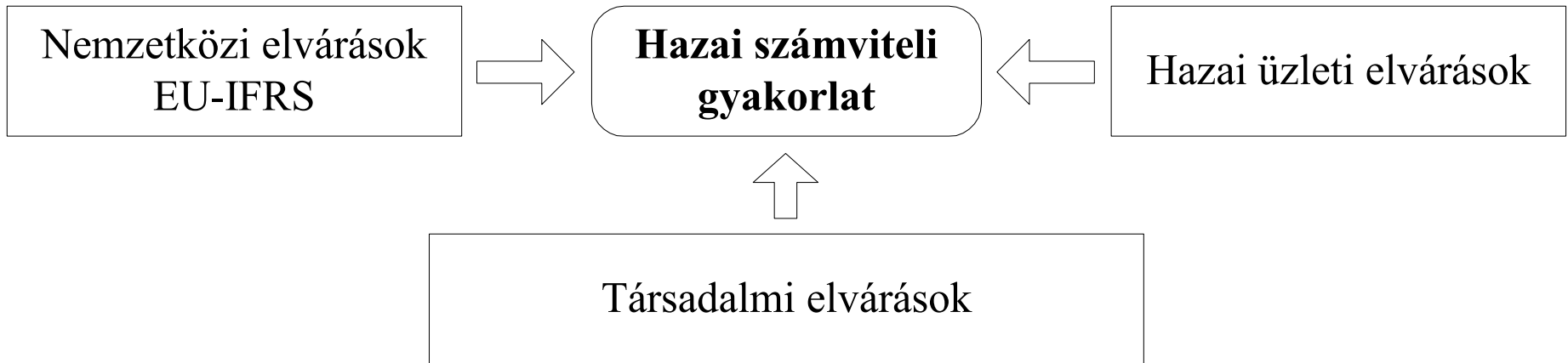
Számviteli
szabályozás
módszere

Számvitel - adózás
viszonya

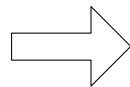
Törvények,
rendeletek

Nagyléptékű változások

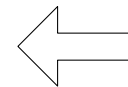

Milyen legyen a magyar számviteli előírásrendszer?

Nemzetközi előírások teljeskörű átvétele?

Hazai számviteli szabályozás

Csak a kötelező előírások adaptálása?

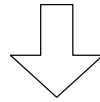

Vegyes rendszer kialakítása, "nagy" vállalatok IAS-IFRS, mások számviteli törvény?

Nemzeti standardalkotás

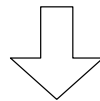
A szabályozás hierarchikus szintjei

Az Európai Unió számviteli előírásai

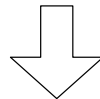
Nemzeti jogszabályok

A beszámolóképzítés általános elveiről

Nemzeti számviteli standardok

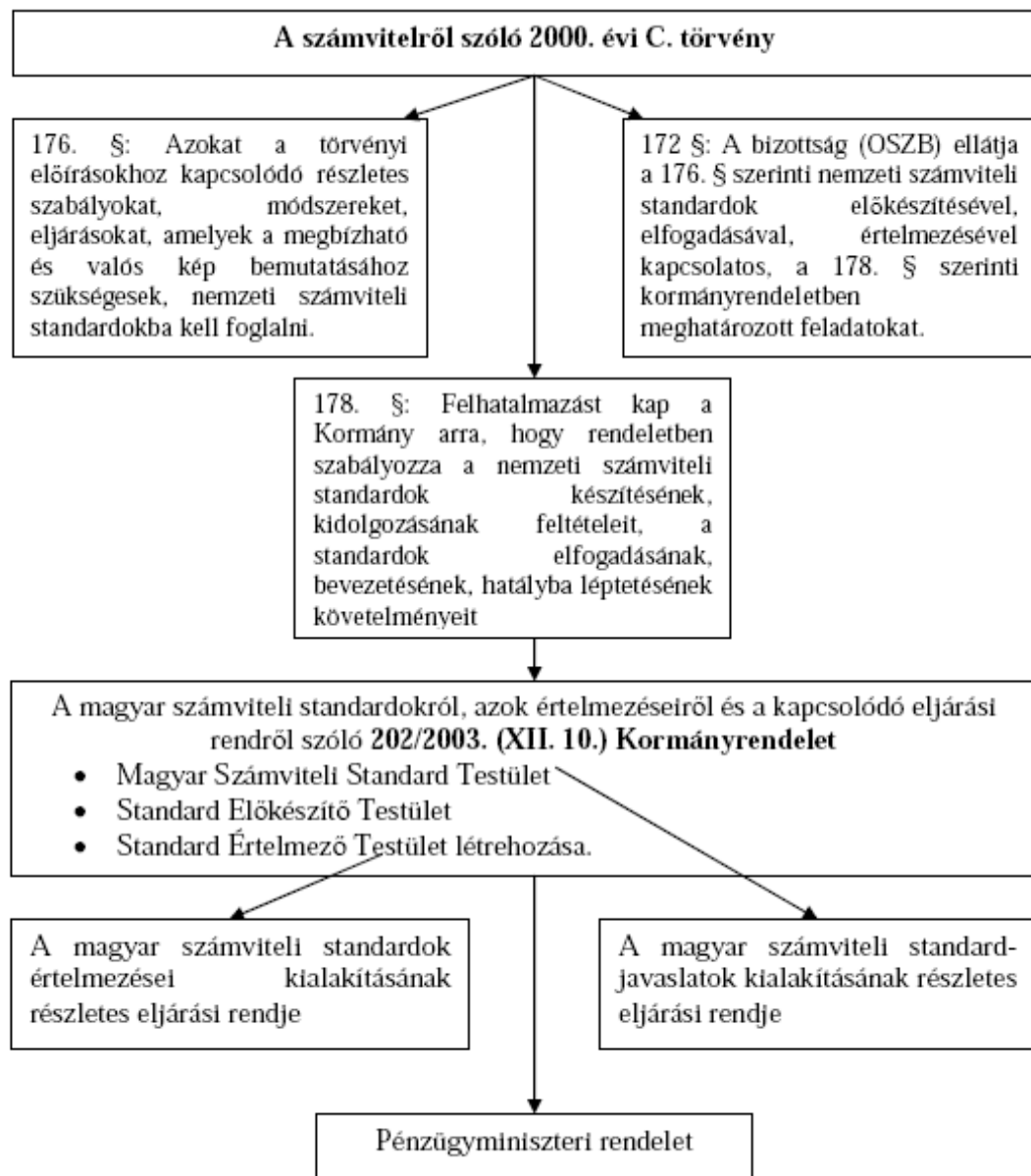
Az egyes lényeges kérdések konkrét megválaszolásához

Értelmezések, ajánlások

Aktuális, vagy vitás kérdések megoldásához

A nemzeti standardalkotás szabályozása

Magyar Számviteli Standard Testület 32 fő

Standard
Előkészítő
Testület 11 fő

Standard
Értelmező
Testület 5 fő

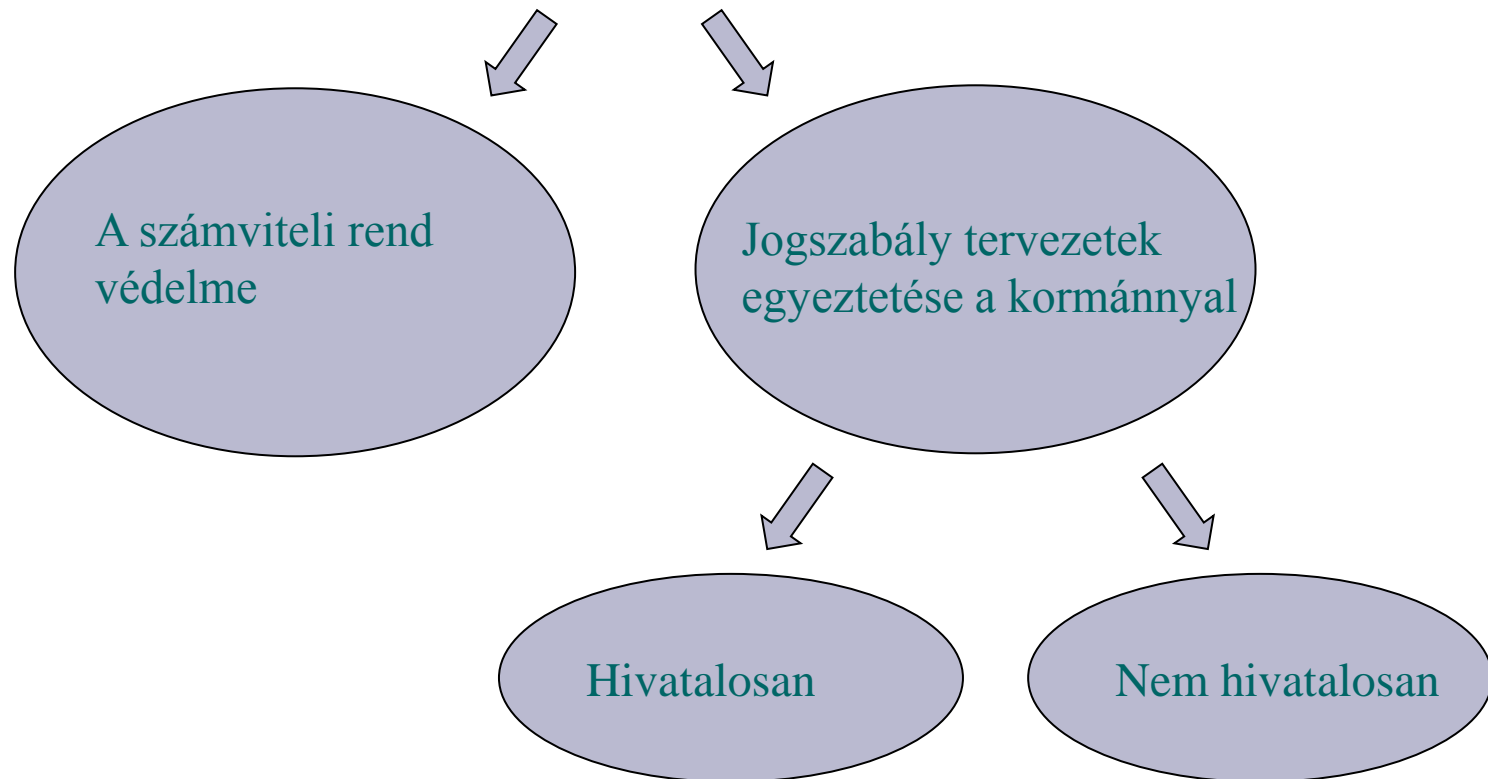
Országos Számviteli
Bizottság 21 fő

A standardbizottságok

- Kik a bizottság résztvevői?
 - Gyakorlati szakemberek
 - Oktatók
 - ...
- Kik alapíthatják?
 - Állami testületek
 - Magánkezdemenyvezések
 - Vegyes

A standardbizottságok

- Mi a bizottságok feladata?
 - Szabályok megfogalmazása
 - Tanácsok a kormánynak

Egyéb szakmai szervezetek, testületek

- Mi a feladatuk?
 - Tagjai a standardbizottságoknak
 - Ajánlásokat fogalmazznak meg
- Kik a tagjai?
 - Tőzsdék
 - Könyvvizsgálók
 - Adótanácsadók
 - Bankfelügyelet
 - Biztosítás felügyelet
 - Értékpapír felügyelet
 - Érdekvédelmi szervezetek (ágazatonként)

Végrehajtó szervek, személyek

- Vállalatok
- Intézmények
- Vállalkozók
- Magánszemélyek, gazdálkodók

A számvitel fejlődésének várható tendenciái, harmonizáció hatása

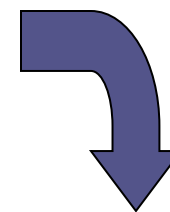
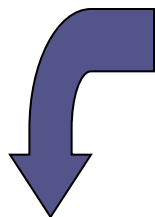
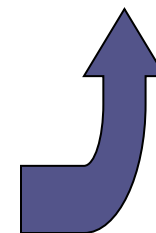
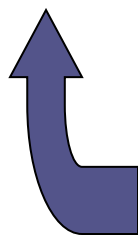
IAS

US GAAP

Magyarország ?

EU Standardok

„válogatás”

- A **standardizálás** az EU tagállamok körében általános gyakorlat, mivel a jogszabályalkotásnál **rugalmasabban** képes alkalmazkodni a változó igényekhez
- A hazai szabályozás fejlesztésében **a magyar számviteli standardok megalkotása** a következő cél, aminek **kereteit** a 2001. január 1-én hatályba lépő újrakodifikált számviteli törvény tartalmazza
- Az **OSZB** javaslattételi feladata kiterjed a törvénymódosításokra, és megfelelő jogi forma alkalmazásával (rendelet) közvetlenül is végezheti a standardok kihirdetését

- A különböző országok gyakorlata alapján a 15-20 legfontosabb számviteli standard megalkotása várhatóan 4-5 évet vesz igénybe
- **A standardok által való szabályozáshoz szükséges:**
 - magas szinten **képzett** és jól felkészült számviteli **szakemberek**
 - olyan **gazdasági környezetre**, amelyben a vállalkozások meg is tudják fizetni ezeket a szakembereket.

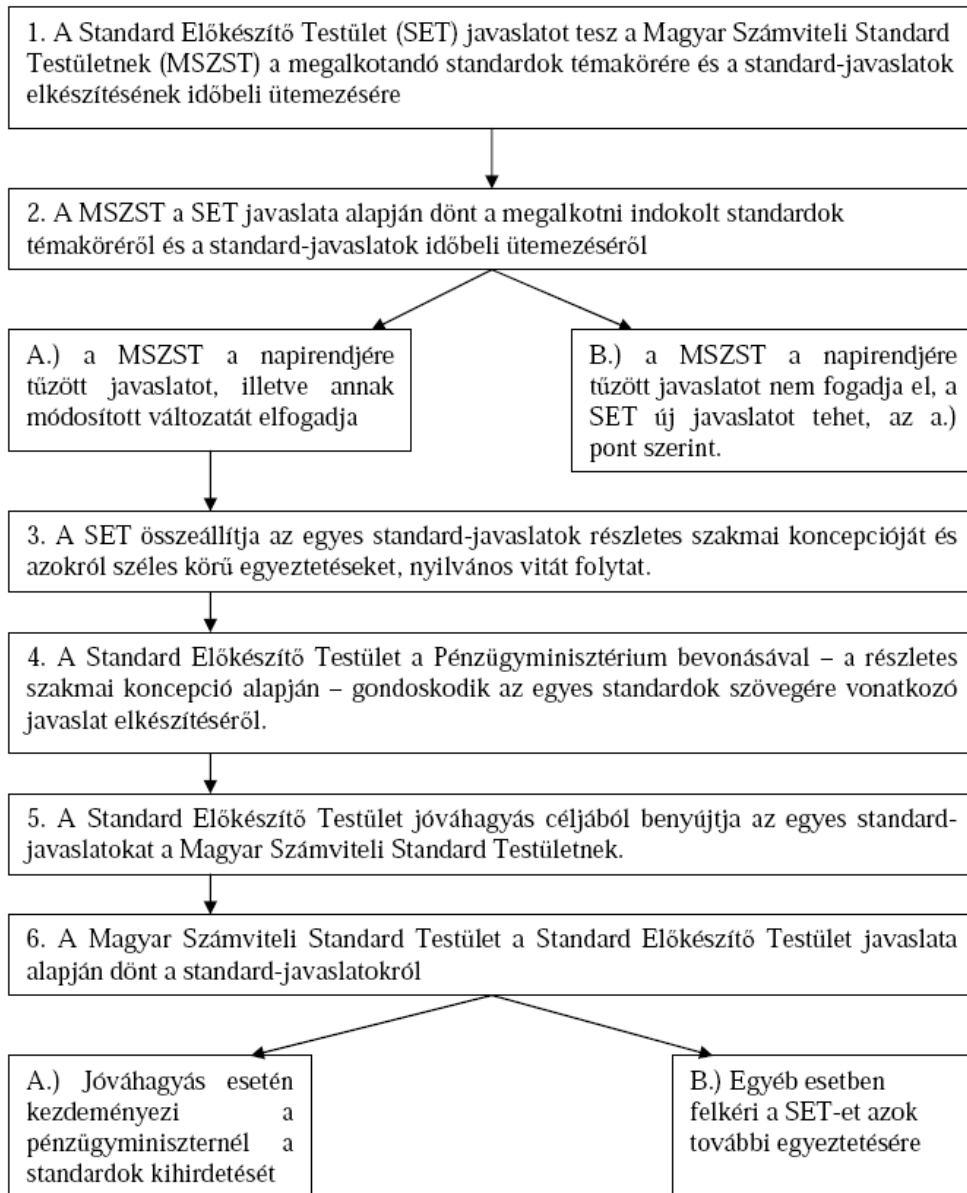
- **Az EU elkötelezte magát az IAS-ek mellett,** 2002-ben kihirdették alkalmazásukat
- **Az OSZB elfogadta,** hogy a magyar szabályozás alapját az IAS-ek és IFRS-ek képezzék, azokat adaptálni kell.
- A standardok kialakítása nem feltétele az irányelvekkel való teljes harmonizációnak, így ezek a problémák nem okoztak gondot Magyarország EU csatlakozásánál.

- A nemzetközi tendenciák azt mutatják, hogy ha egyelőre meg is lehetünk elégedve számviteli szabályozásunkkal, **hosszú távon mindenképpen fejlesztünk kell** majd azt
- Az újításokat folyamatosan figyelemmel kell kísérni és át kell ültetni a magyar gyakorlatba, hogy **beszámolóink összehasonlíthatók maradjanak**, és így megkönnyítsék a befektetési döntéseket

Konkrét hazai lépések 2003-tól

- Az IAS-ek hivatalos fordítása
- Döntés szervezetben és az eljárásban (standardalkotás)
- A számviteli törvény módosításának előkészítése (valós érték), felülvizsgálata (vámszabadterületi társaságok, fióktelepek)
- A közösségi joganyag számviteli részének szabályozása (támogatásokkal kapcsolatos adatszolgáltatások)
- A hivatalos fordítás kiegészítése az új IFRS-ekkel, fejlesztésekkel
- A nemzeti standardok témaköreinek kiválasztása
- Az IAS-rendelet alkalmazásával összefüggő kérdések szabályozása (adózás, stb.)

A nemzeti standardalkotási eljárásrend

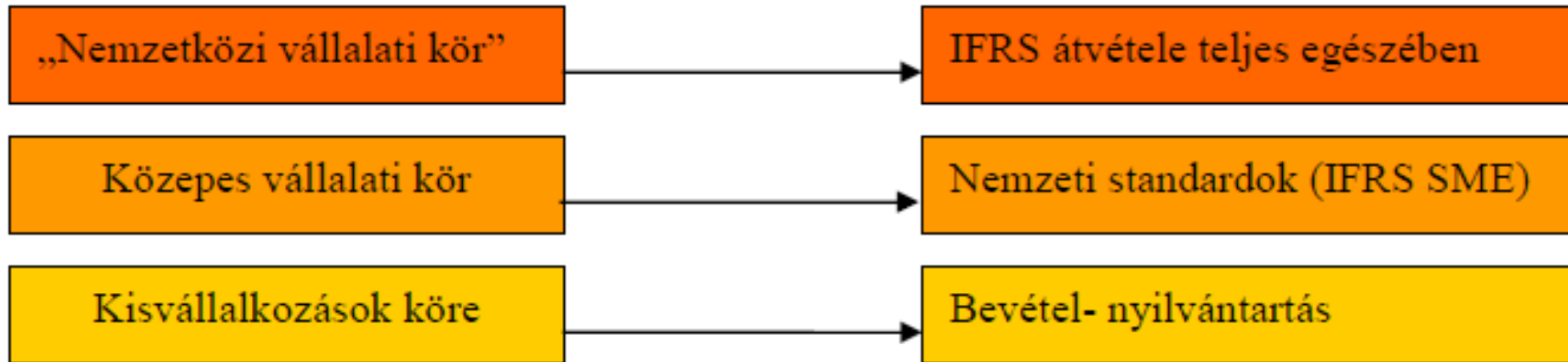
A magyar számviteli standard-javaslatok munkálatainak megkezdése

- A Magyar Számviteli Standard Testület 2005. október 13-án elfogadta a Standard Előkészítő Testület javaslatát és döntött az első három standard témájáról és a kidolgozás menetéről.
- Az első menetben kidolgozandó három standard a következő:
 - Számviteli politika,
 - Készletek,
 - Lízing.

A standardkidolgozás menete

- A 2004 január 1-jével életbe lépett standardalkotásra vonatkozó kormányrendelet óta a fenti működési alapelveket, eljárásrendeket tisztázó szabályozáson túl a számviteli törvényben az Országos Számviteli Bizottságra rótt nemzeti standardalkotási folyamatban szerény eredmények születtek.
- A három nemzeti standard SET által 2006 január 30.-án elfogadott általános koncepciói és azóta is tervezet szintű részletes szakmai koncepciói a Pénzügyminisztérium régi, - de 2011. februárjában még elérhető – honlapján^[1] olvashatóak ugyan, de az eljárásrend szerint a nemzeti standard kihirdetésére jogosult pénzügyminiszter e tárgykörben rendeletet mindeddig nem alkotott.
- ^[1] <http://www1.pm.gov.hu/> (számvitel, számviteli standardok - publikálva: 2006. 03.31.)

Hazai szabályozási alternatívák egy lehetséges felosztása

- „Nemzetközi” vállalati kör – IAS-IFRS (tőzsdei, külföldi tulajdonban lévő, külföldön működő cégek – kötelezettség, vagy választás alapján).
- Közepes vállalati „hazai” kör – számviteli törvény és kapcsolódó szabályozások.
- „Kisvállalkozások” – szűkített információszolgáltatás, „adószámvitel”, bevétel-nyilvántartás.

Milyen szabályozás típusok, és milyen arányban legyenek Magyarországon?

- Az uniós előírásokat be kell tartani (gondoljunk az unió által befogadott nemzetközi standardokra is), ez külön, a jelenleg érvényesen alapvetően túlmutató szabályozást nem igényel.
- Hazai számviteli hagyományok (amelyek a kontinentális gyakorlatra épülnek - számviteli törvény). A szabályozás, illetve annak fejlesztése erre tekintettel kell, hogy legyen, így a hazai standardoknak és a standardalkotás folyamatának is figyelembe kell vennie.
- A részletes elszámolás kötelezettségének elengedése, az egyszerűsítési elvárásoknak történő megfelelés adott vállalkozói körben valós és vállalható igény.

A hazai standardok szükségessége - lehetősége? Mi szól mellette?

- A számviteli információk szolgáltatásának fenntartása, fejlesztése,
- a hazai számviteli hagyományok megőrzése – a szakma továbbfejlődése,
- átláthatóbb, egyszerűbb előírások a vállalkozások nagy többségénél,
- megfelelés az uniós (és nemzetközi) elvárásoknak az IAS-IFRS rendszer teljes átvétele nélkül.

Szükséges módosítások a számviteli irányelvekben

- A beszámoló részeinek lehetséges kibővítése
- Az előírt mérleg és eredményszámoktól való eltérés lehetősége
- Az alapelvek kiegészítése: tartalom elsődlegessége a formával szemben
- A céltartalékképzés jogcímeinek közelítése a 37. IAS-hez
- Az immateriális javak átértékelésének lehetősége
- Egyes (további) eszközök valós értéken történő értékelésének lehetősége
- Az üzleti jelentés elvárt tartalmának pontosítása
- A könyvvizsgálói jelentés tartalmának egységesítése
- A leányvállalat fogalmának befolyásolási oldalról történő közelítése, stb.